ĢENERĀLADVOKĀTA F. DŽ. DŽEIKOBSA [*F. G. JACOBS*] SECINĀJUMI, sniegti 2005. gada 2. jūnijā [1]

1. Šajā tiesvedībā Komisija lūdz atzīt, ka Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi noteiktus pienākumus saskaņā ar Direktīvas 97/33/EK [2] 7. panta 5. punktu un Direktīvas Nr. 98/10/EK [3] 18. panta 1. un 2. punktu par telekomunikāciju operatora izmaksu uzskaites sistēmas atbilstības gadskārtējo pārbaudi ar neatkarīgas kompetentas iestādes [palīdzību] un ikgadējās atbilstības deklarācijas publicēšanu.

2. Pirmkārt, Luksemburgas valdība apgalvo, ka prasība nav pieņemama tāpēc, ka norādītās direktīvas pirms pieteikuma iesniegšanas ir aizstātas ar citu Kopienas tiesisko regulējumu. Līdz ar to Komisijai trūkst intereses celt prasību, un tās prasībā norādītās atsauces uz jaunāku tiesisko regulējumu pārkāpj pirmstiesas procedūru un Luksemburgas kā atbildētājas tiesības. Tā uzsver, ka jebkurā gadījumā prasība ir nepamatota.

Tiesiskais regulējums

Kopienu tiesiskais regulējums telekomunikāciju nozarē

3. Kopš 1987. gada [4] notiek attīstība Kopienu tiesiskajā regulējumā par telekomunikāciju infrastruktūru un pakalpojumiem, kuras mērķis ir šo nozari padarīt konkurētspējīgāku.

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

2 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 30. jūnija Direktīva 97/33/EK par savstarpēju savienojumu telekomunikācijās attiecībā uz universiāla pakalpojuma un savstarpējas savietojamības nodrošināšanu, piemērojot atvērtā tīkla nodrošināšanas (*ONP*) principus (OV 1997, L 199, 32. lpp.).

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 26. februāra Direktīva 98/10/EK par atvērtā tīkla noteikuma (*ONP*) piemērošanu balss telefonijai un universālo pakalpojumu telekomunikācijās konkurences apstākļos (OV 1998, L 101, 24. lpp.).

4 — Skatīt "*Towards a dynamic European economy — Green paper on the development of the common market for telecommunications services and equipment*" ["Ceļā uz dinamisku Eiropas ekonomiku — Zaļā grāmata par telekomunikāciju pakalpojumu un iekārtu kopējā tirgus izveidošanu"], COM(87) 290, galīgā redakcija.

4. Būtiska iezīme ir, ka tiek atdalītas regulatorā un operatīvā funkcija, pirmā tiek noņemta publiskajiem telekomunikāciju operatoriem (kas iepriekš parasti bija monopolisti) un uzticēta neatkarīgai organizācijai — kas tagad tiek apzīmēta kā "valsts regulatīvā iestāde" — katrā dalībvalstī [5], lai starp publiskiem operatoriem un citiem operatoriem nodrošinātu konkurenci ar vienādiem nosacījumiem.

5. Kā daļa no procesa, sākot no 1998. gada 1. janvāra, bija jāsasniedz pilnīga liberalizācija saskaņā ar "1998. gada tiesisko regulējumu", kas ietvēra virkni direktīvu, kas galvenokārt tika pieņemtas laikposmā no 1996. līdz 1998. gadam, ieskaitot tās divas direktīvas, kuru pārkāpums tiek pārmests šajā tiesvedībā.

6. Tad pēc 1999. gada otrreizējas izskatīšanas un Eiropas Padomes 2000. gada 23. un 24. marta Lisabonas secinājumiem 2002. gadā tika pieņemts "jaunais tiesiskais regulējums", kas bija jāievieš līdz 2003. gada 24. jūlijam. Tā vispārējais mērķis bija nodrošināt "saskaņotākus un mazāk ierobežojošus tirgus piekļuves noteikumus attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem visā Kopienā" [6]. Viena no tā iezīmēm bija iespēja atvieglot noteiktus pienākumus, kas iepriekš bija uzlikti brīvas konkurences sasniegšanas nodrošināšanai, gadījumos, kad varēja konstatēt brīvas konkurences esamību.

7. Jaunais regulējums aizstāja un lielā mērā atcēla 1998. gada regulējumu, tomēr ieviešot virkni pārejas pasākumu, kuri šajā tiesvedībā tiek plaši apspriesti.

1998. gada tiesiskais regulējums

Direktīva 97/33

8. Direktīva 97/33 izveido vispārēju regulējumu savstarpējam savienojumam publiskajā telekomunikāciju tīklā un publiski pieejamajiem telekomunikāciju pakalpojumiem kopā ar godīgiem, samērīgiem un nediskriminējošiem savstarpējo savienojumu un savstarpē-

5 — Skatīt, piemēram, Komisijas 1988. gada 16. maija Direktīvas 88/301/EEK par konkurenci telekomunikāciju termināliekārtu tirgos (OV 1988, L 131, 73. lpp.) 6. pantu un 1990. gada 28. jūnija Komisijas Direktīvas 90/388/EEK par konkurenci telekomunikāciju pakalpojumu tirgos (OV 1990, L 192, 10. lpp) 7. pantu.

6 — Skat. Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) preambulas pirmo apsvērumu (OV 2002, L 108, 21. lpp.).

jās savietojamības noteikumiem [7]. Gadījumos, kad telekomunikāciju pakalpojumus sniedzošai organizācijai bija būtiska ietekme tirgū vai tai bija īpašas vai ekskluzīvas tiesības ne-telekomunikāciju jomā, šie noteikumi paredzēja šo darbību uzskaites sistēmu atdalīšanu, lai neveicinātu negodīgas savstarpējās subsīdijas un identificētu visus uz šīm darbībām attiecināmus ienākumu un izdevumu elementus, nodrošinot iekšējo izmaksu pārcelšanas caurspīdīgumu [8].

9. 7. panta 5. punkts noteica:

"Komisija izstrādā [..] ieteikumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmām un grāmatvedības dalīšanu savstarpējā savienojuma jomā. Valsts regulatīvās iestādes nodrošina, ka izmaksu uzskaites sistēmas, ko izmanto attiecīgās organizācijas [9], atbilst šī panta prasību īstenošanai un ir pamatotas ar pietiekami detalizētiem dokumentiem [..].

Valsts regulatīvās iestādes nodrošina, ka pēc pieprasījuma ir pieejams izmaksu uzskaites sistēmas apraksts, kas ietver galvenās kategorijas, kurās izmaksas ir sagrupētas, un izmaksu iedalījumam piemērojamie nosacījumi, kas paredzēti attiecībā uz sasvstarpējo savienojumu. Izmaksu uzskaites sistēmas ievērošanu pārbauda valsts regulatīvās iestādes vai citas kompetentas iestādes, kas nav atkarīgas no telekomunikāciju organizācijas un kuras ir apstiprinājusi valsts regulatīvā iestāde. Ik gadu tiek publicēts atbilstības atzinums."

10. 1998. gada 8. aprīlī Komisija pieņēma saskaņā ar 7. panta 5. punktu prasītās rekomendācijas [10].

11. Direktīvas 97/33 23. panta 1. punkts noteica: "Dalībvalstis pieņem normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai ne vēlāk kā 1997. gada 31. decembrī izpildītu šīs direktīvas prasības."

Direktīva 98/10

12. Direktīva 98/10 attiecās galvenokārt uz balss telefonijas nozares liberalizāciju. Viens

7 — Preambulas otrais apsvērums.

8 — Vienpadsmitais apsvērums.

9 — Tas ir, galvenokārt publiskie telekomunikāciju operatori, kuriem ir "būtiska ietekme tirgū" (7. panta 1. punkts).

10 — Komisijas 1998. gada 8. aprīļa ieteikums 98/322/EK par savstarpējiem savienojumiem liberalizētā telekomunikāciju tirgū (2. daļa — Uzskaites nodalīšana un izmaksu uzskaite) (OV 1998, l. 141, 6. lpp.).

no tās mērķiem bija panākt, lai visiem lietotājiem būtu nodrošināti pakalpojumi par pieņemamu cenu [11]. Šajā sakarā preambulā tika īpaši noteikts, ka "cenu caurspīdīgumam ir jānodrošina, ka abonenti — rezidenti nesubsidē atlaides biznesa klientiem" [12].

13. Tādējādi attiecībā uz cenām saskaņā ar 17. panta 1. punktu valsts regulatīvās iestādēm bija jānodrošina, ka organizācijas, kas sniedz balss telefonijas pakalpojumus un kurām ir "būtiska ietekme tirgū", ievēro virkni tarifu principu, kas noteikti 17. panta 2.–6. punktā.

14. Ciktāl tas attiecas uz lietas būtību, 18. pants ar virsrakstu "Izmaksu uzskaites principi" noteica šādi:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja atbilstoši 17. pantam iestādēm ir jāievēro tarifu atbilstība izmaksu virzības principam, šo organizāciju piemērotās izmaksu uzskaites sistēmas atbilst 17. pantam un ka šo sistēmu atbilstība tiek pārbaudīta ar no šīs organizācijas neatkarīgas kompetentas iestādes palīdzību. Valsts regulatīvās iestādes nodrošina, ka ik gadu tiek publicēta atbilstības deklarācija.

2. Valsts regulatīvās iestādes nodrošina, ka pēc to pieprasījuma ir pieejams 1. punktā minētās izmaksu uzskaites sistēmas apraksts, kas ietver galvenās kategorijas, kurās izmaksas ir sagrupētas, kā arī izmaksu, kas tiek izmantotas balss telefonijas pakalpojumiem, sadales noteikumus. Pēc Komisijas pieprasījuma tās sniedz informāciju par attiecīgo organizāciju piemēroto izmaksu uzskaites sistēmu.

[..]"

15. Saskaņā ar 32. panta 1. punktu dalībvalstīm līdz 1998. gada 30. jūnijam bija jāveic vajadzīgie pasākumi, lai izpildītu direktīvu.

11 — Preambulas ceturtais apsvērums.
12 — Četrpadsmitais apsvērums.

Jaunais tiesiskais regulējums

Direktīvas 2002/19 7. pantā un Direktīvas 2002/22 16. pantā; citos gadījumos tām būtu jāuzliek uzņēmumiem atbilstoši pienākumi.

Direktīva 2002/21 [13]

16. Direktīvas 2002/21 26. pants no 2003. gada 25. jūlija atcēla *inter alia* Direktīvas 97/33 un 98/10.

Direktīva 2002/19 [14]

17. Tomēr saskaņā ar 27. pantu, kura virsraksts ir "Pārejas pasākumi", dalībvalstis "saglabā visus pienākumus saskaņā ar Direktīvas 2002/19/EK (piekļuves direktīva) 7. pantā un Direktīvas 2002/22/EK (universālā pakalpojuma direktīva) 16. pantā minētajiem valsts tiesību aktiem līdz brīdim, kad valsts pārvaldes [regulatīvā] iestāde ir noteikusi minētos pienākumus saskaņā ar šīs direktīvas 16. pantu".

19. Direktīvas 2002/19 7. pants, uz kuru ir atsauce Direktīvas 2002/21 16. un 27. pantā, *inter alia* nosaka: "Dalībvalstis saglabā visus pienākumus uzņēmumiem, kas nodrošina publiskus komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus attiecībā uz piekļuvi un savstarpējo savienojumu, kas bija spēkā pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā, saskaņā ar [*inter alia* Direktīvas 97/33 7. pantu] līdz brīdim, kad šie pienākumi ir pārskatīti un ir izdarīta noteikšana saskaņā ar" Direktīvas 2002/21 16. pantu.

18. 16. pants valsts regulatīvajām iestādēm uzlika pienākumu veikt tirgus analīzes procedūru. Būtībā, ja šīs iestādes atklātu reālu konkurenci, tām nebūtu jāsaglabā pienākumus uzņēmumiem, kas *inter alia* minēti

13 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.).

14 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) (OV 2002, L 108, 7. lpp.).

20. Dalībvalstīm ne vēlāk kā līdz 2003. gada 24. jūlijam bija jāpieņem un jāpublicē normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi Direktīvas prasību izpildei.

Kopsavilkums

Direktīva 2002/22 [15]

23. Tādējādi dalībvalstīm līdz 1997. gada 31. decembrim bija jānodrošina Direktīvas 97/33 7. panta 5. punktā noteikto izmaksu uzskaites sistēmu atbilstības pārbaude un atbilstoša ikgadējās deklarācijas publicēšana. No 2003. gada 25. jūlija 7. panta 5. punkts bija atcelts un to aizstāja jauna novērtējuma procedūra, kas bija jāievieš līdz 2003. gada 24. jūlijam. Tomēr dalībvalstīm bija jāsaglabā spēkā visi iepriekš saskaņā ar 7. panta 5. punktu spēkā esošie uzņēmumu pienākumi līdz brīdim, kad saskaņā ar novērtējuma procedūru tiktu izdarīta šādu pienākumu nepieciešamības noteikšana.

21. Direktīvas 2002/22 16. pants, uz kuru ir atsauce Direktīvas 2002/21 16. un 27. pantā, dalībvalstīm uzliek pienākumu saglabāt visas saistības attiecībā uz *inter alia* mazumtirdzniecības tarifiem publisko telefonu tīklu piekļuves un izmantošanas nodrošināšanai, kas noteiktas saskaņā ar Direktīvas 98/10 17. pantu līdz brīdim, kad šie pienākumi ir pārskatīti un noteikti saskaņā ar Direktīvas 2002/21 16. pantu.

22. Dalībvalstīm ne vēlāk kā līdz 2003. gada 24. jūlijam bija jāpieņem un jāpublicē normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi Direktīvas prasību izpildei.

24. Papildus dalībvalstīm līdz 1998. gada 30. jūnijam bija jānodrošina, ka izmaksu uzskaites sistēmas atbilstība saskaņā ar Direktīvas 98/10 18. pantu, kurai bija jāatbilst izmaksu virzības principam saskaņā ar šīs pašas direktīvas 17. pantu, tiek katru gadu pārbaudīta un tiek publicēta atbilstoša deklarācija. Līdzīgi šīs normas tika atceltas 2003. gada 25. jūlijā un tās aizstāja tā pati jaunā novērtējuma procedūra. Tomēr dalībvalstīm bija jāsaglabā spēkā visi iepriekš saskaņā ar Direktīvas 98/10 17. pantu spēkā

15 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) (OV 2002, L 108, 51. lpp.).

esošie uzņēmumu pienākumi līdz brīdim, kad saskaņā ar novērtējuma procedūru tiktu izdarīta šādu pienākumu nepieciešamības noteikšana.

25. Šeit var atzīmēt, ka 2005. gada 10. martā lietā C-236/04 Komisija/Luksemburga Tiesa nosprieda, ka, nepieņemot normatīvos un administratīvos aktus, kas nepieciešami Direktīvu 2002/19, 2002/20, 2002/21 un 2002/22 prasību izpildei, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi tai saskaņā ar šīm direktīvām uzliktos pienākumus. Šajā tiesvedībā Luksemburga atzina, ka tā nav transponējusi direktīvas noteiktajā laikposmā.

Pirmstiesas procedūra

26. Luksemburgā ievērojami vairāk nekā puse no telekomunikāciju tirgus gan kopumā, gan balss telefonijas jomā pieder publiskajam operatoram *Entreprise des Postes et Télécommunications* (turpmāk tekstā — "*EPT*"). Netiek apstrīdēts, ka *EPT* ir "būtiska ietekme tirgū" Direktīvas 97/33 7. panta 1. punkta un Direktīvas 98/10 17. panta 1. punkta izpratnē, pakļaujot to izmaksu uzskaites pienākumiem, kas izriet no pirmās direktīvas 7. panta 5. punkta un no otrās direktīvas 18. panta 1. un 2. punkta.

27. Valsts regulatīvā iestāde sākotnēji bija *Institut Luxembourgeois de Télécommunications* (Luksemburgas Telekomunikāciju institūts, turpmāk tekstā — "*ILT*"), kas vēlāk tika saukts par *Institut Luxembourgeois de Régulation* (Luksemburgas Regulācijas institūts, turpmāk tekstā — "*ILR*") [16].

28. 1998. gadā Luksemburgas valdība nosūtīja Komisijai dažādu tiesiskā regulējuma aktu kopijas, kurus tā bija pieņēmusi ar mērķi transponēt valsts tiesību normās *inter alia* Direktīvu 97/33 un 98/10 noteikumus.

29. 2000. gada 9. martā Komisija prasīja Luksemburgas valdībai iesniegt *inter alia*:

— izmaksu uzskaites sistēmu, kas minētas Direktīvas 97/33 7. panta 5. punktā un Direktīvas 98/10 18.panta 1. un 2. punktā, aprakstu, kā tas paredzēts šajos punktos, un

— ikgadējo pārskatu atbilstības deklarāciju par 1998. un 1999. gadu, kā tas paredzēts šajos punktos, kopijas.

16 — 2000. gada 24. jūlija Likums par elektrības tirgus organizāciju.

30. Savā 2000. gada 8. jūnija vēstulē Luksemburgas valdība sniedza informāciju par izmaksu uzskaites sistēmām, bet nesniedza informāciju par to atbilstību. Proti, atbildē tika norādīts, ka atbilstošā likumdošana neprasa *ILT* vai citai iestādei jebkādā veidā apstiprināt izmaksu uzskaites sistēmu un ka jebkurā gadījumā nevar izsniegt nekādu atbilstības sertifikātu tāpēc, ka *EPT* nav sniegusi *ILT* visu nepieciešamo informāciju.

31. 2001. gada 30. aprīlī Komisija nosūtīja Luksemburgas valdībai brīdinājuma vēstuli, kurā norādīja savu viedokli par to, ka valsts veiktie ieviešanas pasākumi skaidri neietver pienākumu publicēt ikgadējo atbilstības deklarāciju, atzīmējot, ka faktiski šāda deklarācija nav publicēta. Tā lūdza Luksemburgas valdību divu mēnešu laikā iesniegt savus apsvērumus.

32. 2001. gada 13. jūlijā Luksemburgas valdība atbildēja, sniedzot Lielhercogistes 2001. gada 18. aprīļa regulas, kas noteica, ka izmaksu kontroles sistēmu atbilstība ir jāpārbauda neatkarīgai kompetentai iestādei un ka atbilstības sertifikāts tiks katru gadu publicēts, kopiju. Tomēr, ņemot vērā, ka šie noteikumi nestājās spēkā līdz 2001. gada 6. maijam, pirmais publicējamais atbilstības sertifikāts varētu būt tikai par 2000. vai 2001. gadu.

33. 2002. gada 21. martā Komisija saskaņā ar EKL 226. pantu nosūtīja Luksemburgas valdībai argumentētu atzinumu (turpmāk tekstā — "pirmais argumentētais atzinums") attiecībā uz Direktīvas 97/33 7. panta 5. punktu kopā ar brīdinājuma vēstuli attiecībā gan uz šo normu, gan Direktīvas 98/10 18. panta 1. punktu.

34. Savā pirmajā argumentētajā atzinumā Komisija norāda, ka *ILT* nav veikusi nepieciešamās darbības, lai veiktu izmaksu uzskaites sistēmu atbilstības pārbaudi vai publicētu attiecīgās atbilstības deklarācijas par 1998. un 1999. gadu, kā to abos gadījumos uzliek par pienākumu Direktīvas 97/33 7. panta 5. punkts. Tā aicināja Luksemburgu divu mēnešu laikā veikt nepieciešamos pasākumus atzinuma izpildei.

35. Savā atbildē Luksemburgas valdība atkārtoja, ka atbilstošās normas ir īstenotas ar 2001. gada 18. aprīļa regulu, kas stājās spēkā 2001. gada 6. maijā, bet tās noteikumiem nav atpakaļejoša spēka.

36. Otrajā brīdinājuma vēstulē 2002. gada 21. martā Komisija norādīja, ka pretēji Direktīvas 97/33 7. panta 5. punktā un Direktīvas 98/10 18. panta 1. punktā noteiktajam acīmredzami vēl nav veikta neviena izmaksu uzskaites sistēmu atbilstības pārbaude un nav publicēta arī neviena atbilstības deklarācija par 2000. gadu. Tā lūdza Luksemburgas valdību divu mēnešu laikā iesniegt savus apsvērumus.

39. 2003. gada 1. oktobrī Luksemburgas valdība atbildēja būtībā tāpat kā 2002. gada 28. maija vēstulē, pievienojot arī *ILR* vadlīniju par dalītu grāmatvedību kopiju un norādot, ka *ILR* plāno piemērot administratīvu sodu pret *EPT*, ja tā nepildīs šos pienākumus.

Prasījumi

37. 2002. gada 28. maijā Luksemburgas valdība atbildēja būtībā tāpat kā iepriekš, tas ir, ka atbilstošie grozījumi likumos ir veikti saskaņā ar 2001. gada 18. aprīļa regulu, kas stājās spēkā 2001. gada 6. maijā, bet kuras noteikumiem nav atpakaļejoša spēka.

40. Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka:

38. 2003. gada 11. jūlijā Komisija saskaņā ar EKL 226. pantu nosūtīja Luksemburgas valdībai otru argumentēto atzinumu (turpmāk tekstā — "otrs argumentētais atzinums"), kurā tā norādīja, ka saskaņā ar Komisijas rīcībā esošo informāciju līdz pat tai dienai saskaņā ar Direktīvas 98/10 18. panta 1. un 2. punktu nebija veikta nekāda atbilstības pārbaude vai sagatavota atbilstības deklarācija. Tā secināja, ka, pareizi nepiemērojot praksē pasākumus, kas pieņemti, lai ieviestu šīs normas, Luksemburga nav izpildījusi savus šajā direktīvā noteiktos pienākumus, un aicināja Luksemburgu divu mēnešu laikā veikt nepieciešamos pasākumus atzinuma izpildei.

— neizpildot pienākumu pārbaudīt izmaksu uzskaites sistēmu atbilstību ar kompetentas neatkarīgas iestādes palīdzību un publicēt atbilstības deklarāciju par 1998. un 1999. gadu, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar Direktīvas 97/33/EK 7. panta 5. punktu, un ka,

— pareizi nepiemērojot praksē Direktīvas 98/10/EK 18. panta 1. un 2. punkta ieviešanai paredzētos pasākumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmas

atbilstības pārbaudi ar valsts regulatīvās iestādes vai citas kompetentas, no telekomunikāciju iestādes neatkarīgas iestādes, kuru ir apstiprinājusi valsts regulatīvā iestāde, palīdzību, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar šīs direktīvas 18. pantu.

Par pieņemamību

41. Luksemburga būtībā apgalvo attiecībā uz piedēvēto Direktīvas 98/10 pārkāpumu, ka šī direktīva ir atcelta pirms otrajā argumentētajā atzinumā norādītā pienākumu izpildes laikposma beigām; tādējādi Komisijas pieteikums šajā sakarā ir nepieņemams. Turklāt, lai gan tas pats formāli neattiecas uz Direktīvu 97/33, situācija tomēr ir būtībā līdzīga, jo laikā, kad Komisija nosūtīja pirmo argumentēto atzinumu, tā jau bija sagatavojusi savus priekšlikumus jaunajam tiesiskajam regulējumam, ar ko anulē šo direktīvu. Jebkurā gadījumā, ņemot vērā, ka abas direktīvas, kuru pārkāpums tiek pārmests, ir atceltas pirms prasības celšanas Tiesā, Komisijai nebija intereses uzsākt tiesvedību. Pieteikumā minētā atsauce uz pārejas noteikumiem, kas netika pieminēti pirmstiesas procedūrā, veido nepieņemamu mēģinājumu mainīt tiesvedības juridisko pamatu un pārkāpj Luksemburgas aizstāvības tiesības.

42. Komisija apgalvo, ka jaunā tiesiskā regulējuma pārejas noteikumi saglabā attiecīgos pienākumus saskaņā ar 1998. gada regulējumu līdz brīdim, kad saskaņā ar jauno regulējumu tiek pieņemts lēmums par pareizo veicamo darbību; tā uzsver, ka Luksemburga joprojām nav ieviesusi jauno regulējumu. Komisija citē Tiesas judikatūru par to, ka, "ja pirmstiesas procedūras laikā tiek ieviestas izmaiņas Kopienas tiesībās, Komisijas pieteikums par valsts pienākumu neizpildi ir pieņemams attiecībā uz sākotnējo Kopienu tiesību akta, kas vēlāk ir grozīts vai atcelts, redakciju, un kurā paredzētie pienākumi tiek saglabāti jaunajos noteikumos" [17]. Šī judikatūra parāda gan to, ka pieteikums ir pieņemams, gan to, ka atsauce uz pārejas noteikumiem nekādā veidā neplašināja prasības priekšmetu vai pārkāpa aizstāvības tiesības.

43. Abas lietas dalībnieces ilglaicīgi ir apspriedušas minētās judikatūras attiecināmību

17 — 2003. gada 12. jūnija spriedums lietā C-363/00 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-5767. lpp., 22. punkts).

uz šīs lietas apstākļiem — tas ir uzdevums, ko neatvieglo pārejas noteikumu komplicētība un to mijiedarbība vienam ar otru un ar noteikumiem, kuru pārkāpums tiek pārmests.

44. Tomēr, man šķiet, ka diskusija un jautājums par pieņemamību kopumā tādā veidā, kā tas ir uzdots, ir balstīts uz nepareizu izpratni.

45. Kā Luksemburgas valdība pareizi norāda, prasības priekšmets saskaņā ar EKL 226. pantu ir ierobežots ar pirmstiesas procedūru, it īpaši ar argumentēto atzinumu [18].

46. No lietas materiāliem ir skaidrs, ka Komisijas sūdzība attiecas uz Luksemburgas iespējamo pienākuma neizpildi nodrošināt kompetentas neatkarīgas iestādes pārbaudi attiecībā uz EPS izmaksu uzskaites sistēmas atbilstību Direktīvas 97/33 7. panta 5. punktā minētajām izmaksu uzskaites prasībām par 1998. un 1999. gadu un līdzīgām prasībām saskaņā ar Direktīvas 98/10 18. panta 1. un 2. punktu par 2000. gadu un nodrošināt atbilstības deklarācijas publicēšanu par katru no šiem gadiem.

47. Daži citi jautājumi — kā iespējamā sākotnējā attiecīgo izmaksu uzskaites sistēmu nenoteikšana vai skaidrības trūkums par obligāto atbilstības pārbaudi — radās pirmstiesas procedūras laikā, taču abi argumentētie atzinumi šos jautājumus, par kuriem Komisija, šķiet, iebildumus nece[ļ, nepiemin. Šie argumentētie atzinumi aprobežojas ar pienākumu neizpildi praktiski pārbaudīt atbilstību un publicēt atbilstības deklarācijas.

48. Pirmais argumentētais atzinums (Direktīva 97/33) nosaka, ka tas attiecas uz 1998. un 1999. gadu. Otrajā argumentētajā atzinumā (Direktīva 98/10) 2000. gads vairs netiek īpaši pieminēts, kā tas bija iepriekš nosūtītajā brīdinājuma vēstulē; atzinumā vienkārši secināts, ka nav veikta pārbaude vai publicēšana "*jusqu'à présent*" [līdz šim brīdim]. To varētu tulkot kā pārkāpuma paplašināšanu attiecībā uz visiem gadiem kopš 1998. gada, kad stājās spēkā direktīva, līdz 2002. gadam, kas bija pēdējais gads pirms argumentētā atzinuma [sniegšanas]. Tomēr attiecībā uz to

18 — Skatīt nesenos konstatējumus attiecībā uz principiem 2004. gada 24. jūnija spriedumā lietā C-350/02 Komisija/Nīderlande (Krājums, I-6213. lpp., 18.–21. punkts).

nav skaidras norādes un principā prasības priekšmetu nedrīkstētu paplašināt, salīdzinot ar brīdinājuma vēstulē minēto, citādi kā tikai attiecībā uz detaļām; tāpēc es domāju, ka lietderīgāk ir uzskatīt, ka [jautājums] attiecas tikai uz 2000. gadu. Otrs prasījums arī ir jāinterpretē šādi.

49. Jebkurā gadījumā no pirmstiesas procedūras kopumā ir skaidrs, ka tiesvedība attiecas tikai uz atsevišķiem pārkāpumiem attiecībā uz pārbaudes nodrošināšanu un publicēšanu par gadiem, kuros Direktīvas bija spēkā pilnībā un dalībvalstīm tās bija jāievēro.

50. Nepastāv jautājums par jebkādu pienākumu neizpildi attiecībā uz nākošo laikposmu, kad bija spēkā jaunais tiesiskais regulējums un/vai pārejas noteikumi. Tādējādi šīs normas man šķiet pilnībā nebūtiskas attiecībā uz tiesvedību.

51. Tāpat nekādā ziņā nav būtiska Direktīvu 97/33 un 98/10 atcelšana no 2003. gada 25. jūlija. Tā kā to atcelšanai nebija atpakaļejoša spēka, saskaņā ar [šīm direktīvām] dalībvalstīm uzliktie pienākumi attiecībā uz laikposmiem pirms atcelšanas netika atcelti. Tādējādi, ja Luksemburga līdz šai dienai nebija spērusi soļus, lai nodrošinātu attiecīgo pārbaudi un publicēšanu par 1998.–2000. gadu, tā netika atbrīvota no šī pienākuma.

52. Luksemburgas arguments, ka Direktīva 98/10 ir "izsmēlusi savu iedarbību" pirms otrajā argumentētajā atzinumā norādītā izpildes termiņa beigām, tādējādi nav būtisks; tā nebija izsmēlusi savu iedarbību attiecībā uz apskatītajiem laikposmiem. Šajā sakarā atsauces uz Tiesas judikatūru, kas uzsver nepieciešamību izvērtēt situāciju izpildei noliktā termiņa beigās un par vēl esošu pārkāpumu šajā laikā, nav izmantojamas.

53. Bez nepieciešamības apskatīt pārejas normu iedarbību šeit tiek apgalvots, ka Luksemburga vēl joprojām šim mērķim noteiktā laikposma beigās nebija izpildījusi savu pienākumu veikt pārbaudi un publicēt atbilstības deklarācijas par tiem laikposmiem, par kuriem šis pienākums netika atcelts. Tā ir pavisam atšķirīga situācija no, piemēram, tādas direktīvas netransponēšanas, kas ir atcelta pirms tās ieviešanai noteiktā laikposma beigām. Tāda pat argumentācija jo vairāk ir piemērojama attiecībā uz Direktīvu 97/33, kas vēl joprojām bija spēkā pirmajā

argumentētajā atzinumā norādītā laikposma beigās. Var piebilst, ka interese saņemt spriedumu, kurā ir konstatēts pārkāpums, var būt lietas dalībnieku iespēja atsaukties uz šo spriedumu iespējamās prasībās par zaudējumu atlīdzību.

54. Tādējādi es uzskatu, ka iebildums par pieņemamību ir nepamatots.

Lietas būtība

55. Luksemburga izvirza divus galvenos argumentus, lai atbalstītu savu viedokli par prasības nepamatotību.

56. Pirmkārt, tā citē Tiesas spriedumu lietā *Inter-Environnement Wallonie* [19], lai pamatotu, ka laikposmā, kas noteikts direktīvas transponēšanai, dalībvalstīm ir jāatturas veikt pasākumus, kas varētu nopietni traucēt [direktīvā] paredzētā rezultāta sasniegšanu.

19 — 1997. gada 18. decembra spriedums lietā C-129/96 (*Recueil*, I-7411. lpp., 45. punkts).

Līdz ar to no 2002. gada 24. aprīļa, brīža, kad tika publicētas jauno tiesisko regulējumu veidojošās direktīvas, turpmāka saskaņā ar 1998. gada regulējumu uzlikto pienākumu transponēšana var notikt tikai tad, ja tā atbilst jaunajam regulējumam. Direktīvās 97/33 un 98/10 paredzētie automātiskie pienākumi nebija savietojami ar pienākumu nepieciešamības novērtējuma sistēmu saskaņā ar jauno regulējumu.

57. Atkal man šķiet, ka šis arguments pamatojas uz prasības apjoma nepareizu izpratni. Komisija norāda nevis to, ka Luksemburga nav izpildījusi nevienu no pienākumiem par jebkuru laikposmu pēc 2002. gada 24. aprīļa, bet gan to, ka tā nenodrošināja attiecīgo pārbaudi un publicēšanu par 1998. un 1999. gadu (Direktīva 97/33) un 2000. gadu (Direktīva 98/10). Es nesaskatu, kādā veidā šo pienākumu izpilde pat vismazākajā mērā varētu ietekmēt jauno direktīvu transponēšanu attiecībā uz nākamajiem gadiem.

58. Otrkārt, Luksemburga apgalvo, ka jaunā tiesiskā regulējuma pārejas noteikumi nav

piemērojami šīs prasības apstākļiem. Manuprāt, kā esmu norādījis iepriekš, tas ir pareizs *ratione temporis*, neskatoties uz to piemērojamību *ratione materiae*. Tā kā tie nav piemērojami, tie vienkārši neattiecas uz Komisijas prasības izvērtējumu.

59. Visbeidzot, Luksemburga īsumā izvirza trešo "pārmērīgo" aizstāvības argumentu (*"à titre surabondant"*). Tā uzsver, ka katru gadu kopš 1998. gada *ILT* un tās pēctecis *ILR* ir pārbaudījuši un apstiprinājuši *EPT* savstarpējā savienojuma piedāvājumus un ka šie piedāvājumi ir publicēti. Šis process ietver pārbaudi par to, vai *ETP* ievēro izmaksu virzības principu, kas obligāti iever atbilstošo izmaksu kontroles mehānismu piemērošanas pārbaudi. Līdz ar to Luksemburgas iestādes patiesībā izpildīja savus pienākumus veikt atbilstības pārbaudi un publicēt atbilstības deklarācijas.

60. Šim argumentam, ja tas ir piemērojams, neapšaubāmi ir lielāka nozīme nekā tā, ko tam, šķiet, piešķir Luksemburga. Tomēr, manuprāt, tam nav nepieciešams garš izvērtējums.

61. Savstarpējā savienojuma piedāvājumi ir noteikti Direktīvas 97/33 7. panta 2. un 3. punktā, kas publiskiem telekomunikāciju operatoriem ar būtisku ietekmi tirgū ir jāpiemēro tādā pašā veidā kā 7. panta 5. punkts. Ciktāl tas attiecas uz lietas būtību, šīs normas nosaka:

"2. Savstarpēja savienojuma cenām ir jāatbilst caurskatāmības un izmaksu virzības principam. Pierādīšanas, ka cenas tiek noteiktas atbilstoši faktiskajām izmaksām, ieskaitot pieņemamus investīciju ienākumus, pienākums ir iestādei, kas ar savām iekārtām sniedz savstarpējā savienojuma pakalpojumus. Valsts regulatīvās iestādes var prasīt no šīs iestādes pilnībā pamatot šīs savstarpējā savienojuma cenas un, ja vajadzīgs, prasīt to pielāgošanu. [..]

3. Valsts regulatīvās iestādes pārrauga savstarpējā savienojuma standartpiedāvājumu [..] publicēšanu. Savstarpējā savienojuma standartpiedāvājums ietver savstarpējā savienojuma piedāvājuma atsevišķo elementu aprakstu atkarībā no tirgus vajadzībām, kā arī attiecīgos noteikumus un nosacījumus, ieskaitot tarifikāciju.

Attiecībā uz dažādām iestāžu, kas ir tīklu un pakalpojumu sniedzēju organizācijas, kategorijām var noteikt vairākus dažādus savstarpējā savienojuma tarifus, noteikumus un nosacījumus, ja šīs atšķirības var objektīvi pamatot, balstoties uz sniegtā savstarpējā savienojuma veidu un/vai attiecīgo valsts licenču piešķiršanas nosacījumiem. Valsts regulatīvās iestādes nodrošina, ka šīs atšķirības nerada konkurences izkropļojumu un it īpaši ka iestāde piemēro atbilstošus savstarpējā savienojuma tarifus, kā arī noteikumus un nosacījumus, ja tie savstarpējo savienojumu nodrošina paši savām, savu filiāļu vai partneru pakalpojumiem [..].

Valsts regulatīvajai iestādei ir iespēja veikt grozījumus savstarpējā savienojuma standartpiedāvājumā, ja tie ir pamatoti.

[..]"

62. Man šķiet, ka pienācīga izmaksu uzskaites sistēmu atbilstības pārbaude patiešām ir priekšnoteikums savstarpējo savienojumu piedāvājuma adekvātam izvērtējumam. Tomēr es nesecinu, ka minētais novērtējums ir izmaksu uzskaites sistēmas prasību izpilde. Tieši pretēji, tikai tad, kad šīs prasības ir izpildītas, var nodrošināt savstarpējo savienojumu piedāvājuma izvērtējumu.

63. Līdz ar to Luksemburgas valdības pēdējais arguments neattiecas uz aizstāvību šajā lietā. Vēl vairāk, kā to ir norādījusi Komisija, tas ir pretrunā valdības pirmstiesas procedūrā skaidri atzītajam faktam, ka apskatītajos gados nav veikta Direktīvas 97/33 7. panta 5. punktā vai Direktīvas 98/10 18. panta 1. un 2. punktā minētā pārbaude vai publikācija tāpēc, ka *inter alia EPT* nav sniegusi nepieciešamo informāciju.

Tiesāšanās izdevumi

64. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

65. Šajā lietā Komisija nav izteikusi prasījumus atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tādējādi katra lietas dalībniece sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Secinājumi

66. Tādējādi mans viedoklis ir, ka Tiesai ir:

1) jākonstatē, ka:

— neizpildot pienākumu pārbaudīt uzskaites sistēmu atbilstību ar kompetentas neatkarīgas iestādes palīdzību un publicēt atbilstības deklarāciju par 1998. un 1999. gadu, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi Direktīvas 97/33/EK 7. panta 5. punktā noteiktos pienākumus un ka,

— pareizi nepiemērojot praksē pasākumus, kas paredzēti Direktīvas 98/10/EK 18. panta 1. un 2. punkta izpildei attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmu atbilstības pārbaudi ar valsts regulatīvās iestādes vai citas kompetentas, no telekomunikāciju organizācijas neatkarīgas iestādes, kuru ir apstiprinājusi šī regulatīvā iestāde, palīdzību par 2000. gadu, un attiecībā uz ikgadējo atbilstības deklarācijas publicēšanu, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi minētās direktīvas 18. pantā noteiktos pienākumus;

2) jāpiespriež lietas dalībniecēm segt savus tiesāšanās izdevumus pašām.